

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10—Din
za inozemstvo 20—

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošti, čekov.
zavodu šte. 11.842.

Ljubljana, 28. avgusta.

Stavka v trboveljskem premogovnem revirju je končana tako, kakor je bilo pričakovati, s popolnim porazom onih, ki so hoteli delavstvo politično zlorabiti. Še pred koncem pogajanj sta razpravno dvorano zapustila narodna poslanca Brandner in Gosar z izjavo, da s Stefanovičem ni mogoče skupno delati, tik pred zaključkom pogajanj pa je odložil vodstvo pogajanj sam Stefanovič, nakar je delavstvo desauriralo pretrpane zahteve tega gospoda ter podpisalo sporazum.

Tolmačiti se da te dogodke tako, da poslanca Brandner in Gosar, ki sta prevzela le naloge, s pametnim posredovanjem skrajšati nastalo gorje, nista mogla več prenašati Stefanovičeve demagogije, Stefanovič sam pa je do zadnjega upal, da se mu bo posrečilo razbiti pogajanja. Šele, ko je videl, da mu delavstvo do skrajnosti ni hotelo slediti, je vrgele puško v koruzo.

Postopanje gg. Brandnerja in Gosarja ter Stefanoviča se pa da razlagati tudi tako, da so se vsi trije gospodje z zvijačo odtegnili podpisu protokola, ker iz politične spekulacije niso hoteli prevzeti zanj pred delavstvom odgovornosti. Zato so pa vse odgovornosti odrinili na rame samih delavskih zastopnikov. V tem slučaju so bili delavski delegati rudarjev grdo izigrani, postopanje omenjenih treh gospodov pa je bilo vse preje kot častno. Bliznja bodočnost nam bo razkrila, kakšni motivi so jih vodili.

V vsakem slučaju je politična smer stavke skrajšala. Blamirani so s Stefanovičem vsi njegovi mandatarji in zavezniki od Stjepana Radića do Čire Kamenarovića. Ne vemo sicer, kako je delavstvo sprejelo sporazum, gotovo pa je, da bi ta uspeh rudarji lahko imeli že 25. julija, da ni takrat gosp. Stefanovič lahkomiselno razbil pogajanja. Čisto po nepotrebnem je nato pogajal delavstvo še v stavko. Škoda, ki jo ima delavstvo radi tega na izpadku celotedske meze za časa stavke ter na izpadku meznega povijanja za cel mesec avgust, znaša najmanj 15—20 milijonov kron. S pametnim, previdnim in preudarnim volstvom bi si rudarji te lepe denarje prav lahko prihranili.

Sedaj, ko se mirneje presoja položaj, vsakdo uvidi, kako prav smo imeli mi, ko smo z vso odločnostjo nastopili proti političnim agitatorjem, ki so nameravali z rudarsko stavko zanesti nered tudi še med železničarje in druge industrijske obrate. Čim delj časa bi trajala stavka, tem večja nesreča bi bila za rudarje ter njih rodbine, še večja nevarnost bi lahko nastala za ostalo javnost. Na koncu konca bi najkasneje čez dva meseca, ko bi rudarji na mezdah izgubili zopet novih 80 milijonov, moralo priti do pogajanj, katerih rezultat bi morda bil še manjši kot današnji, ali oni od 25. julija. Rudarji danes že uvidevajo, da niso bili njih dobri prijatelji oni listi, ki so z lažmi zagovarjali njihove interese ter brezmišlno podpirali že itak razburjene strasti.

S kolikšni klevetami se je ob priključitvi rudarske stavke vrglo izvestno slovensko časopisje na ministra dr. Žerjavi in njegove pristaje! Rudarjem in celemu svetu se je malone oznanjalo, da je minister za socialno politiko gospodar čez Trboveljski premogovnik ter da dr. Žerjav kakor krivolodna zver preži na delavstvo, da bi mu pil kri. Minister dr. Žerjav je deputaciji delavstva že 14. avgusta izjavil, da po zakonitih določbah mezdni spori v rudnikih ne spadajo v njegovo kompetenco, pač pa v področje ministra za šume in rude. Zvest svoji obljubi, da bo interveniral kot minister socialne politike v interesu delavstva pri pristojnem ministru, je to tudi storil. Agitatorji pa so zagnali nanj ogenj in žeplo ter oznanjali njegovo intervencijo kot korupcijo.

Bolj ostudni gonji še nikdar noben slovenski človek ni bil izpostavljen, kakor je danes minister dr. Žerjav. Šele zadnje dni stavke je »Jugoslavijska« razodela, da stoji Stefanovič tudi v službi bankarskega ravatelja g. Kamenarovića ter da se tudi delavski mezdni spor v Trbovljah zlorablja v osebno gonjo proti dr. Žerjavu. Vse je bilo izkrivljeno, vse izmišljeno, kar se je podkivalo nemoralmu ministru Žerjavu. Ne dvomimo, da si je pri tem mezdni sporu delavstvo več škodovalo kot koristilo, ko je v svoji preslepičenosti valilo kamenje na ministra socialne politike, mesto na plačane politične agitatorje — zapeljivce.

Stavka v Trbovljah ter ves potek era meznega spora znači brez dvo-

Potek praških posvetovanj Male antante in Poljske

POPOLNO SOGLASJE V VSEH VPRAŠANJH. — SKUPEN NASTOP NA ZBOROVANJU ZVEZE NARODOV. — AVSTRIJSKO VPRAŠANJE V OSPREDJU.

Praga, 28. avgusta. (Izv.) Češkoslovaški tiskovni urad objavlja o praških posvetovanjih naslednji komunikat:

V nedeljo ob 10. uri dopoldne se je pričela konferenca držav Male antante in Poljske; konference so se udeležili jugoslovanski zunanji minister dr. Ninčić, rumunski zunanji minister Duca, pooblašeni minister Piltz kot zastopnik poljskega zunanjega ministra in ministrski predsednik ter zunanji minister dr. Beneš. — Posvetovanja so se nadaljevala v nedeljo popoldne in v ponedeljek.

Obravnavala so se vsa politična vprašanja, ki so na dnevnem redu prihodnjega zasedanja društva narodov in ki interesirajo na konferenci zastopane države. Doseglo se je popolno soglasje v naziranju in je tako glede postopanja, kakor glede rešitve posameznih problemov prišlo do odločitve. Sklenjeno je bilo, da bodo pri zasedanju društva narodov ostale vse 4 države v tesnem

kontakto. Odločitve v nekaterih vprašanjih so se pridržale za Zenevo, da se tam rešijo, kakor bodo zahtevale razmere.

Zelo natančno so ministri razpravljali tudi o položaju Avstrije in Srednje Evrope ter o splošnem mednarodnem položaju. Z ozirom na po zadnjih dogodkih v Evropi nastali politični in gospodarski položaj se je iznova ugotovila potreba skupnega postopanja vseh na konferenci zastopanih držav, ako bi bili ogroženi njih skupni interesi.

Posvetovanja so se vršila in končala v znamenju absolutne solidarnosti in prijateljstva in se je dosegel popoln sporazum, ki se izraža v zagotovilu, da bodo vse štiri države postopale tudi nadalje po isti taktiki in v najtesnejši zvezi v interesu mira Srednje Evrope in Evrope sploh. Posvetovanja so se končala v ponedeljek.

Minister Ninčić praškim novinarjem

USPEH PRAŠKE KONFERENCE. — ŠKODLJIVO MADŽARSKO ROVARENJE.

Praga, 28. avgusta. (Izv.) Jugoslovanski zunanji minister dr. Ninčić je sredi sprejel novinarje, da jim poda pojasnila o uspehu svojega potovanja in o zunanje-političnem položaju. Minister dr. Ninčić je bil v svojih izjavah zelo rezerviran. Ugotovil je predvsem, da se je v Pragi dosegel popoln sporazum v vseh vprašanjih, ki interesirajo na konferenci zastopane štiri države.

Glede avstrijskega problema je izjavil dr. Ninčić, da so zastopniki Male antante in Poljske pripravili v Pragi praktične podlage finančnega in splošnogospodarskega značaja za rešitev tega vprašanja s tem, da se izboljša gospodarski položaj Avstrije. Ker so velesile prevzele iniciativo v avstrijskem vprašanju, se bo skušala najti definitivna rešitev šele v

Zenevi. V tem oziru je tudi Poincaré že dal svojo privolitve.

Najbolj obširno je dr. Ninčić govoril o razmerju Jugoslavije do Madžarske. Povdarjal je, da je Madžarska vsled svojega zemljepisnega položaja nujno navezana na svoje sosedo, vključ temu pa vodijo gotovi madžarski krogi hudo agitacijo proti Jugoslaviji; ta agitacija sicer za Jugoslavijo ni nevarna, vendar pa povzroča nepotrebno razburjenje med prebivalstvom. Glede privolitve, da se Madžarska sprejme v društvo narodov, se v Pragi ni sklenilo nič definitivnega. Glavni pogoj za sprejem je, da bo morala Madžarska popolnoma izvesti pogoje trianonske mirovne pogodbe in da bo v vsakem oziru respektirala to mirovno pogodbo.

Po obnovitvi pogodbe s čehi

Ugoden vtis v Beogradu.

Beograd, 28. avgusta. (Izv.) Vest o podaljšanju češkoslovaško-jugoslovanske zveze je izzvala v tujakih političnih krogih splošno zadovoljstvo. Vsi listi naglašajo, da je podaljšanje pogodbe najboljši odgovor našim nasprotnikom, ki so že dolgo lansirali v svet tendenciozne vesti o nesoglasju med Češkoslovaško in Jugoslavijo.

Fiasko nemškega šovinizma v Bosni

Beograd, 28. avgusta. (Izv.) Nemški »Kulturbund« je sklical za večerj v Vrbas v Bosni veliko manifestacijsko zborovanje nemških kolonistov v Bosni. Pričakovalo se je, da bo navzočih najmanj 10.000 nemških kolonistov, prišlo pa jih je največ 1500. Zborovanje je bilo popolnoma mirno. V krogih nemškega »Kulturbunda« je mala udeležba izzvala veliko poparjenost. Smatra se namreč, da bosanski Nemci niso več dostopni za šovinistično politiko »Kulturbunda«.

NACIONALISTIČNE IN FRANKOVSKO DEMONSTRACIJE V SENJU.

Kraljevica, 28. avgusta. (Izv.) Radi neprestanih napadov frankovcev na nacionalistično napredno mladino, so omladinci iz vsega Primorja priredili večerj skupen izlet v Senj, kjer so potem manifestirali za narodno in državno jedinstvo in za nacionalistične ideale. Frankovce je veličastna manifestacija tako bodla v oči, da so priredili protidemonstracije, napadli končno z orožjem nacionaliste in enega iz Sušaka težko ranili.

PRVI OBROK AMERIŠKEGA POSOJILA V DRŽAVNI BLAGAJNI.

Beograd, 28. avgusta. (Izv.) »Tribuna« poroča, da je Blerova skupina izročila danes vladi prvi avans posojila v znesku 15 milijonov Din.

ma mal donesek k iztreznjenju našega delavstva. Če tudi polagoma, vendar mora priti zopet enkrat čas, ko bo delavno ljudstvo poslušalo glasove noštenih, izkušenih in preudarnih mož.

Obnova parlamentarnega dela

Beograd, 28. avgusta. (Izv.) Predsednik zakonodajnega odbora Marko Trifković namerava sklicati zakonodajni odbor za 8. ali 12. septembra. Na prvi seji so bo vršila volitev novega podpredsednika, ker je dr. Svetislav Popović kot član državnega sveta resigniral na svoje odborniško mesto. Sledila bo razprava o uradniškem zakonu, ki pride potem 20. septembra pred narodno skupščino kot prva točka dnevnega reda.

Povratak ministrov.

Beograd, 28. avgusta. (Izv.) Minister za narodno zdravstvo Omerović se je vrnil danes iz Sarajeva v Beograd. Jutri se pričakuje prihod poljedelskega ministra Pucija, dočim se je notranji minister Timotijević vrnil že včeraj.

AMERIŠKI PARLAMENTARCI V JUGOSLAVIJI.

Beograd, 28. avgusta. (Izv.) Dne 1. septembra posetijo našo državo 3 ameriški senatorji in 3 poslanci, ki prisostvujejo sedaj interparlamentarni konferenci na Dunaju. Obiskati nameravajo Zagreb, Sarajevo, Beograd, Skoplje in Ljubljano. V Beogradu se pripravljajo na čim slavnostnejši sprejem ameriških parlamentarcev. Narodna skupščina jim priredi svečan banket. S parlamentarci sprispeje k nam tudi njihove dame in več novinarjev.

NAŠA VOJNA ESKADRA V KVARNERU.

Kraljevica, 28. avgusta. (Izv.) Danes je plula mimo Kraljevice naša prva vojna eskadra, obstoječa iz 6 minonoscev. Eskadra bo imela tri dni maneuvre v Kvarnerskem zalivu. Opoldne je priplula eskadra v Bakar, kjer je bila sprejeta od prebivalstva z velikim navdušenjem. Komandanti so se podali takoj v Kraljevico, kjer so poročali admiralu na Kraljevo.

NAŠ GENERALNI KONZULAT V BERLINU.

Beograd, 28. avgusta. (Izv.) Generalni konzul Slavo Ramadanović je odpotoval v Berlin, da otvori naš tamkajšnji generalni konzulat, ki je bil zaprt že od izbruha svetovne vojne.

Zasedanje interparlamentarne unije

ZASTOPANIH JE 24 DRŽAV. — RAZPRAVA O SVOBODNEM GOSPODARSKEM PROMETU.

Dunaj, 28. avgusta. (Izv.) Danes se je otvorilo 20. zasedanje interparlamentarne unije, kateremu prisostvuje približno 300 poslancev iz 24 parlamentov Evrope, Amerike in Azije. Priglasenih je bilo med drugimi 15 Angležev, 26 Nemcev, 15 Madžarov, 20 Bolgarov, 24 Dancev, 15 Švedov, 4 Estonci, 15 Norvežanov, 11 Nizozemcev itd. Udeležba je skoraj polnoštevilna.

Otvoritvena seja se je vršila v znamenju Avstrije. Za predsednika kongresa je bil izvoljen predsednik avstrijske delegacije krščansko-socialni poslanec dr. Mataja, ki je z ozirom na svoje znanje angleškega in francoskega jezika za to mesto prav primerna oseba. Po njegovem pozdravnem govoru je pozdravil zborovanje imenom vlade avstrijski državni kancelar dr. Seipl.

Nato je poročal bivši holandski finančni minister dr. Treub o gospodarskih in finančnih vprašanjih. Zahteval je vzpostavitev svobodne trgovine in odločno zavračal nacionalizem na gospodarskem polju. Potrebno je, da se odpravijo vse carine za življenske potrebščine.

Predsednik nemškega državnega zbora Loebe je opozarjal na to, da pomenja svoboda trgovine v državah z dobro valuto vse kaj drugega kot v državah s

slabo valuto. Kot nujno potrebo je označil, da se zmanjša uvoz vseh luksuznih predmetov.

Proti poročilu dr. Treuba so govorili tudi angleški delegati Foster, Amerikanec Burton, eden najuglednejših članov ameriškega kongresa, ter Danec Owe Rode, dočim je Belgije Lafontaine zagovarjal Treubovo stališče.

Na popoldanski seji je avstrijski delegat Otokar Czernin apeliral na parlamentarce, naj pri svojih vladah podpirajo Avstrijo v njenem prizadevanju za priključitev k eni sosednih držav. Francoski delegat Moutier je priporočal stališče dr. Treuba ter izjavil, da so mirovne pogodbe s svojimi napakami krive sedanjega položaja v Srednji Evropi. Francoska delegacija je pripravljena za vsako sodelovanje, ki bi moglo doseči vzpostavitev mirnih odnosov.

Po zaključni debati je bil izvoljen redakcijski komite, ki naj z vpoštevanjem Treubovega predloga in iznešenih protipredlogov sestavi resolucijo.

Na jutrišnji seji bo razpravljala interparlamentarna unija o manjšinskem vprašanju, ki tvori eno najvažnejših, a tudi najkoščljivejših točk delovnega programa. Za glavnega referenta je določen bivši švedski minister Adelsward.

Madžarski strah pred Čehi in Jugoslovani

OPOZICIJSKO HUJSKANJE IN BORZNA ŠPEKULACIJA.

Budimpešta, 28. avgusta. (Izv.) Budimpeštanski listi objavljajo očitno iz uradnih krogov inspirirane članke o avstrijski krizi, iz katerih se vidi, da postaja kljub pomirjevalnim izjavam od strani Avstrije in antante, nervoznost vedno večja. Položaj za Madžarsko se označuje kot zelo resen in se primerja s položajem pred izbruhom svetovne vojne.

»Večerni list«, ki stoji blizu vlade objavlja na vidnem mestu informacijo iz krogov interparlamentarne konference, po kateri so Češkoslovaki in Jugoslovani sklenili vojaško konvencijo,

ki ima za cilj zasedbo Avstrije in ustvaritev koridorja med obema državama in po kateri bi se nameravane vojaške operacije vršile tudi na madžarskem ozemlju. List pripominja k temu, da je Madžarska za vsak slučaj pripravljena in da opazuje z veliko opreznostjo nadaljnji razvoj te zadeve.

Te in slične vesti so v občinstvu izzvale veliko razburjenost, ki je povzročila že vesti o izbruhu vojne. To ni ostalo brez vpliva na borzi.

Kakor javljajo listi, je madžarska vlada ponovno prosila za pojasnila o stanju avstrijskega vprašanja.

Wirth o položaju Nemčije

Berlin, 28. avgusta. (Izv.) Državni kancelar je v soboto ob 4. popol. sprejel zastopnike amsterdamske internacionalne Jauhausa, Shawa in Fimena, ki so ga prosili za pojasnila glede nekaterih vprašanj. Dr. Wirth jim je radevoljno dal vsa zahtevana pojasnila. Zlasti so se zanimali za to, ali je varnost republike in demokracije v Nemčiji dovolj zajamčena, tudi z ozirom na to, da se je zakon o zaščiti republike po pogajanjih z Bavarsko omilil. Dr. Wirth je izjavil, da je republika ne glede na grožnjo gospodarsko nevarnost popolnoma zavarovana. Obrazložil je nato reparacijska pogajanja ter izjavil, da Nemčija ne more dati zahtevanih jamstev, ne da bi se gospodarsko popolnoma uničila.

LLOYD GEORGE NA ZBOROVANJU ZVEZE NARODOV.

London, 28. avgusta. (Izv.) Kakor se doznava, odide Lloyd George 30. t. m. v Zenevo na zborovanje Zveze narodov. Na dnevnem redu tega zasedanja bo v prvi vrsti avstrijsko vprašanje.

Sport

Zunanje nogometne tekme v nedeljo.

Zagreb: Gradjanski : Rapid (Dunaj) 2 : 2 (1 : 2); Kinisi (Bukarešta) : Hašk 3 : 1 (0 : 1).

Dunaj: Amateure : Union Žižkov 2 : 1 (1 : 0). Zelo ostra igra. V ponedeljek je Union Žižkov igral svojo drugo tekmo na Dunaju ter premagal Slthmering s 3 : 2 (1 : 1). Hakoah : Bratislava 2 : 1 (0 : 0). Rudolphshügel : Varwärts X 2 : 1.

Bochum: Wiener Sportklub : Bochum 3 : 1.

Gradec: Sturm : GAK. (prvenstvena) 4 : 3 (2 : 1).

Nürnberg: I. Nürnberger F. C. : Sparta (Praga) 3 : 2. Pražani so izgledali zelo izmučeni. 30.000 gledalcev.

Kristijanija: Češkoslovaško kombinirano moštvo je 28. t. m. podleglo reprezentanci Kristijaniji s 4 : 3. Deset minut pred koncem je bila igra še neodločena s 3 : 3.

Borza

Zagreb, devize: Dunaj 0.0925 — 0.11. Berlin 5.50 — 5.90, Budimpešta 5.20 — 5.30, Bukarešt 70, Milan 392 — 401, London 400 — 410, Pariz 675 — 700, Varšava 1.15 — 1.25, valute: dolar 84 — 87.50, avstrijske krone 0.10, češke 335 — 340, marke 6, leji 70, lire 392.50 — 395, Trg. obrtna banka 61 — 62.

Brodsko banka 75 — 77. Hrvatska eskomptna banka 169 — 170. Jadranska banka 425.

Jugoslovenska banka 105 — 110. Ljubljanska kreditna banka 217.50. Praštediona 1120 — 1125.

Srpska banka 152 — 152.50. Eksploatacija drva 125. Slavonska 126 — 127.

Ljubljanske strojne tovarne 202.50. Trboveljska premog. družba 300 — 310.

Dunaj: Zagreb 217.35 — 217.65, Beograd 869.40 — 870.60, Berlin 49.35 — 49.65, Budimpešta 47.21 — 47.29, London 352.000 — 352.200, Milan 3440.50 — 3443.50, Newyork 78.675 — 78.725, Pariz 6015 — 6021, Praga 2699 — 2701, Sofija 464.50 — 465.50, Varšava 9.22 — 9.28, Curih 14.993 — 15.007; valute: dolarji 78.300 — 78.400, levi 434 — 436, marke 49.75 — 50.25, funti 351.600 — 351.900, franc. franki 5955 — 5965, lire 3408 — 3412, dinarji 864 — 866, poljske marke 9.15 — 9.23, leji 617.50 — 618.50, švic. franki 149.40 — 149.60, češke krone 2698.50 — 2691.50, madž. krone 47.19 — 47.31.

Praga, devize: Berlin 1.80 — 2.00, Curih 518.50 — 521.50, Milan 116 — 117, Pariz 205.75 — 207.25, London 122.25 — 123.75, Newyork 27.05 — 27.45, Beograd 28.50 — 29, Sofija 14.55 — 14.95, Dunaj 0.0425 — 0.0475, Varšava 0.265 — 0.365, Budimpešta 1.50 — 1.60, marke 1.80 — 2, švic. franki 516.50 — 519.50, lire 115 — 116.50, franc. franki 204.75 — 206.25, funti 121.25 — 122.75, dolar 2710 — 2750, levi 1455 — 1495, dinarji 28.50 — 29, avstrijske krone 0.0425 — 0.0525, poljske marke 0.2650 — 0.3650, madž. krone 1.50 — 1.60.

Curih: Berlin 0.34, Newyork 524.75, London 23.46, Pariz 40.50, Milan 23.15, Praga 19.70, Budimpešta 0.28, Zagreb 1.4750, Sofija 3, Varšava 0.0650 Dunaj 0.0050, avstrij. krone 0.0075.

Senzacionalna razkritja o nacionalizaciji Trboveljske družbe

Prejšnji teden sta glasila Jadranske banke »Jugoslavija« in za njim glavni organ SLS »Slovenec« prinesla članke o nacionalizaciji Trboveljske premogokopne družbe, na katere meritorno nismo takoj odgovorili iz enostavnega razloga, ker nam transakcije in raznih bank niso znane in zanje ne nosimo nikakršne odgovornosti in tudi v slučaju ne, če je pri teh transakcijah udeležena n. pr. »Slavenska banka«. Nasprotniki pa iz našega molka izvajajo, da se njihove laži potrjujejo.

V današnji številki našega lista priobčujo gosp. ravnatelj Praprotnik pojasnilo, katero dokazuje, da je ravno nasprotno resnica, to je, da obrekujejo tisti, ki bi se morali trkati na lastni prsi.

Prva »nacionalizacija«

Prva nabava delnic od strani jugoslovenskih interesov se je izvršila za časa vlade gg. Protić - Laginja-Breje. Gosp. Breje je vzel to stvar v roke in je diktiral, da mora priti 30 tisoč delnic v jugoslovenske roke. Kakor je videti, je sodeloval tudi pri razdelitvi teh delnic. Kajti

Klerikalna banka (Zadružna gospodarska)

Je sama dobila celo četrtino delnic in bloška banka (Hrvatska eskomptna) v Zagrebu nadaljno četrtino. Razen tega pa so delnice dobili različni gospodje, kateri sedaj podpirajo Kamenarovićevo »čiščenje«. To so gospodje okrog Upravnega sveta Jadranske banke.

Gosp. Ivan Knez, podpredsednik Jadranske banke, bo lahko postregel z imeni, sicer je pa tudi pravilna zastopnikoma Jadranske banke dr. Kuhlju in dr. Azmanu znano, koliko sta zaslužila. Krivda SLS je v tem, da je pač sebi in svojim ljudem z izsiljenjem priskrbelo delnice, da pa je opustila klavzulo, ki je bila dosedaj pri nacionalizacijah običajna, to je

zaporo delnic.

Te klavzule so interesi vedno branili. Klerikalno - bloška vlada je ni niti zahtevala in je potem čisto naravno, da so srečni delničarji porabili prvo priliko, da so prodali delnice z dobičkom naprej.

Jadranska banka

z izdajstvom zaupnih knjig

Sedaj priobčujo, kdo je delnice kupil in kdo jih je prodal. Iz njenega poročila se vidi, da so izključno le mali delničarji svoje delnice zadržali, drugi pa so »zaradili«. To je v našim slučaju »Zadružna - gospodarska banka« v Ljubljani in »Hrvatska eskomptna banka« v Zagrebu in številni Kamenarovićevi pomagači.

Mi smo zelo hvaležni za vsa ta odkritja, zlasti »Slovenec«, ki ima sedaj priliko vprašati gosp. dr. Brejca, poverjenika Serneca in druge člane bloška - klerikalne vlade, zakaj so dopustili, da se ni izrekla zapora delnic. Če je bilo torej kaj »zarade« pri delnicah »Trboveljske«, naj se blagovoli »Jugoslavija« s »Slovencem« vred s svojimi članki in računi oglašiti pri klerikalni banki, pri svojih strankarskih eksponentih, bloških zaveznikih in pri prijateljih gosp. Kamenarovića.

Sedaj šele, iz pojasnila gosp. Praprotnika, se vidi, da je bila sedanja vlada pri drugi, oziroma pravzaprav prvi pravi nacionalizaciji »Trboveljske« mnogo previdnejša. Pritisku demokratske stranke se ima Ljubljana zahvaliti, da bo sedež Trboveljske premogokopne družbe zares prenešen v Ljubljano, da je tu že pod streho njena velika palača in da bo tukaj trajno živelo par sto njenih uslužbencev. Demokratska stranka pa je zahtevala tudi v tem slučaju, da morajo delnice, ki jih nabavijo jugoslovenski državljani,

vsaj pet let ostati pod zaporo.

»Slavenska banka« je na to zahtovo pristala. S tem je zagotovljeno, da delnice po klerikalno - bloškem vzorcu ne pojdejo v inozemstvo, ampak ostanejo v jugoslovenskih rokah. Do leta 1927. se namreč sploh ne smejo prodati.

Kamenarovićevo časopisje nekaj pripoveduje o majoritetnem sindikatu Trboveljske družbe. Ta sindikat ima samo dva člana, »Slavenska banka« in pariški »Banque de Pays de l'Europe Centrale«. Neumna laž je torej, da bi bil dr. Žerjav bodisi predsednik ali član »Trboveljskega sindikata«. Kamenarovićevi vazali to vedo čisto dobro, vendar bi jim stvar ne teknila, če bi ne primešali kakšne laži o doktor Žerjavu.

»Jugoslavija« je vsa potrta, ker je izračunala, da je razlika med kupno ceno jugoslovenskih delnic Trboveljske in njihovo današnjo vrednostjo 170.000.000 kron. To je nekaj več kot polovica tistega, kolikor je upal gospod Kamenarović »zaraditi« pri znani tržaški silepariji pri izmenjavi kronskih terjatev za lire. Mi pa temu računju ne moremo slediti, ker se delnice ne prodajajo in torej kurzna razlika ne prihaja na dan. Vendar če bi bilo tudi kaj resnice na visoki kurzni diferenci, moramo le čestitati, da se je domačemu zavodu posrečilo delnice dobiti po 350 kron. Ali naj morda želimo, da bi šlo v tujino raje mnogo več denarja kot kupnina delnic? Da pri tem žalujemo gosp. Kamenarović in njegova »Bankoslavija«, nam je razumljivo, zakaj pa naj bi žalovali z njima vsi drugi Jugoslovani, nam ne gre v glavo. Če bi takšne delnice imele v portfelju »Jadranska banka« ali pa »Zadružna gospodarska banka«, altro che! V tem slučaju bi bilo seveda tudi zanje vse v redu. »Jadranska banka« je, — a ne po zaslugi Kamenarovićeve — v prvih dveh letih po prevratu dobila podobnih delnic za milijone, vendar bo tozadevni dobiček gosp. Kamenarović kmalu zapravil, če bo še naprej vzdrževal cele dnevnike v vseh glavnih mestih za pisanje pamfletov in če bo plačeval mastne račune za članke proti dr. Žerjavu.

Odgovoren za vse to lopovščine pa nam je upravni odbor »Jadranske banke« in vsa klika, ki se redi okrog nje.

Senzacija s Trboveljsko družbo je prišla na dan, pa je padla nazaj na obrekovalce. Od Peskove afere dalje se »Bankoslavija« godi povsod in vedno enako. Le enega še nismo doživeli: Da se pri nas silijo v ospredje ljudje, za katerimi je izdana tirailica radi sleparstva.

Sestanek arheologov v Dobrni

Nekateri, leta 1921. v Dobrni slučajno zbrani arheologi so pokrenili misel, naj se priredi čim preje kongres jugoslovenskih arheologov in zgodovinarjev. Letos se je sestavil poseben pripravljalni odbor, čigar člani so bili gospodje Leon Ružička, posestnik in arheolog v Dobrni, Viktor Skrabar, konservator v Ptuj in podravnatelj muzeja v Splitu, dr. Mihajlo Abramčič, ki biva že mesec dni v Ptuj ter sestavlja vodnik za ogledovanje starinskih spomenikov v Ptuj in okolici. Razposlali so poziv vsem jugoslovenskim arheologom, zgodovinarjem in pokrajinski upravi za Slovenijo na sestanek, ki naj bi se vršil od 26. do 28. avgusta t. l. v Dobrni. Povabljeni so bili kot gostje tudi oni arheologi in univerzitetni profesorji na Dunaju, ki so si pridobili posebnih zaslug za arheološko-znanstveno raziskovanje jugoslovenske zemlje. Dočim so zgodovinarji izostali, prišli so znameniti arheologi v znatnem številu, in sicer msgr. Frane Bulić in dr. Mihajlo Abramčič iz Splita, univ. profesorja L. Vulić in dr. Vladimir Petković iz Beograda, univ. prof. dr. Viktor Hoffiller iz Zagreba, kustos Vejišl Čurčić iz Sarajeva, ravnatelj lju-

blianskega muzeja dr. Josip Mantuani, šef etnografičnega oddelka na istem muzeju dr. Niko Zupanič, konservator dr. Franc Stele iz Ljubljane, Leon Ružička iz Dobrne, konservator Viktor Skrabar in dr. Balduin Saria iz Ptuja, gimnazijski ravnatelj A. Jeršinović kot zastopnik muzejskega društva v Celju, okrajni komisar Herbert Kartin kot zastopnik ptujskega muzejskega društva.

Iz inozemstva so bili navzoči: slavist in etnograf univ. prof. dr. Matija Murko iz Praga, 84letna častiljiva grofica Uvarov, ki je po smrti svojega soproga slavnega arheologa, predsednica arheološkega društva v Moskvi in je tekmo 40 let že petnajstkrat predsedovala kongresu vseh učenjakov iz Rusije, nadalje predsednik avstrijskega arheološkega instituta na Dunaju, univ. prof. dr. Emil Reisch, ki šteje med jugoslovenskimi arheologi mnogo svojih najboljših učencev, član istega instituta, univ. docent dr. Rudolf Egger in 78letni Franc Ferk, gimnazijski profesor v pok. iz Gradca, ki je ustanovil ptujski muzej.

Udeležnikom je preden prireditelj Leon Ružička v svoji gostoljubni hiši sprejemni večer, v nedeljo dopoldne se je pa vršilo zborovanje. Otvoril ga je načelnik dr. Franc Skrabar, ki je v svojem nagovoru zborovalce v imenu po krajinske uprave iskreno pozdravil, izrekel željo, da se nameravani kongres v istini priredi, ter poudarjal, da so vsi dosedanja, precej številni kongresi služili v prvi vrsti medsebojnemu spoznavanju zastopnikov ujedinih plemen in pretresanju stanovskih zadev, dočim bi bil arheološki kongres prvi zbor, ki bi se posvetil znanosti. Končno je ob navdušenem pritrjevanju udeležnikov predlagal, naj se naprosi msgr. Frane Bulić, da prevzame predsedstvo na današnjem zborovanju. Po vsem kulturnem svetu znani in spoštovani naš nestor arheologov, ki pa je mladeniško čil in delaven, je izrekel mnenje, naj se kongres na vsak način vrši in predlagal, naj se priredi v letu 1924. v Splitu ob slovesni otvoritvi arheološkega muzeja, ki bo dotlej gotov. Razvila se je živahna debata; vsi govorniki so temu predlogu pritrjevali, ali izražali so tudi misel, da se mora skupno delo arheologov in zgodovinarjev že prej organizirati. Temu naj služijo sestanki (réunions), ki ne bi imeli značaj oficijelnih in reprezentativnih kongresov in na katerih naj se pretresajo zakonski načrti (o državnih muzejih, o varstvu davnin in izkopanin itd.) in vrše predavanja za javnost. Zlasti univ. prof. Vulić je v temperamentnem govoru vabil na tak sestanek v Beograd.

Sklenilo se je, da se 1.) priredi še letos v pozni jeseni v Beogradu sestanek domačih arheologov, muzejskih funkcionarjev in konservatorjev, 2.) da se priredi v letu 1924. v Splitu I. kongres jugoslovenskih arheologov in zgodovinarjev, in sicer ob priliki otvoritve arheološkega muzeja, oziroma kasneje, ako bi muzej do leta 1924. še ne bil dovršen. K tej slavnosti in na kongres bodo povabljeni tudi znanstveniki iz inozemstva. 3.) Končno se je sklenilo, da se store koraki za ustanovitev saveza vseh društev za arheologijo in za zgodovino v naši državi.

Prireditel sestanek v Beogradu je bila poverjena univ. prof. Vuliću in dr. Petkoviću, za izvršitev drugih sklepov, zlasti za prireditev kongresa sta bila izvoljena po en širši in en ožji odbor. Ožji odbor in zaeno predsedstvo širšega odbora tvorijo gg.: predsednik msgr. Frane Bulić (Split), I. podpredsednik dr. Mihajlo Abramčič (Split), II. podpredsednik univ. prof. Vulić (Beograd), tajnik in blagajnik: kustos dr. Ljubo Kazaman (Split).

Predsedstvo je pooblašeno, da v širši odbor povabi še zastopnike zgodovinarjev.

V širšem odboru bodo Slovenijo zastopali: ravnatelj dr. Mantuani, dr. Niko Zupanič, prof. dr. Frane Kovačič (Maribor), Viktor Skrabar (Ptuj).

Po zborovanju se je vršil skupen obed, na katerem so se izpregovorile nekatere pomembne in prisrčne zdravice popoldne pa je upraviteljstvo zdravilišča

priredilo izlet v Vitanje V pondeljek so se udeležniki razšli, nekateri od njih gredo pa še v Ptuj, Celje in Ljubljano, da si ogledajo muzejske zbirke.

Da se je ta sestanek tako lepo izvršil v krasni zeleni Dobrni in so se zlasti udeležniki iz krajev izven Slovenije in iz inozemstva izvrstno počutili, gre zahvala pripravljalnemu odboru in zdravstvenemu odseku v Ljubljani, ki je dovolil udeležnikom posebne ugodnosti, posebno priznanje pa upravitelju zdravilišča, g. A. Jankoviču, ki je z izredno pazljivostjo reprezentiral zavod in skrbel za vso potrebno udobnost.

Politične beležke

Shod SLS v Pobrežju pri Mariboru, ki ga je sklical za soboto zvečer posl. Žebot v Tončičevo gostilno, so se kljub spretnemu manevriranju z draginjo in davki popolnoma ponesrečili. Žebot je imel komaj eno omizje svojih pristaveh, sosednja soba pa je bila polna pristaveh drugih strank. Komaj je prišel Žebot udrihati po vladnih strankah, češ, da so samo one krive vsemu pomanjkanju in da je odlošitev pričakovati samo, ko pridejo klerikalci na krmilo, so se začeli klicati: »Ven s klerikalci! Žebot je takoj, ko je uvidel situacijo, izjavil, da je užaljen in se je umaknil. Nato je kljub protestu govoril neki socialist, ki je vehementno napadal pogubonosno delovanje klerikalcev med ljudstvom. Shod v Pobrežju je dokazal, da tamošnji socialni demokrati odločno odklanjajo paktiranje s klerikalci, ki so je spravili njihovi voditelji v mestih v modo. Včerajšnja »Straža« kljub vsej polomiji seveda poroča, da je shod v Pobrežju dobro uspel. Samo tega ne pove natančno, za koga.

Tragikomikeni izid ofenzive. Že več mesecev je gosp. Kamenarović na delu in priboju vse mogoče izmišljotino, da bi umazal ugled raznih demokratskih voditeljev. Ogromen aparat mu je pri tem na razpolago. Najetih ima pet dnevnikov v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, da sistematično bruha blato od sebe. Poleg njih pomagajo še kot naivni ali pa zlobni dobrovoljci razni strankarski nasprotniki in osebni zavideži. Smola pa je, da je doslej že vselej padlo blato nazaj na obrekovalce. Veliko zabave nam je nudila pred dvema dnevoma izjava Kamenarovićevega adjutanta in glavnega informatorja gosp. dr. Azmana, ki je naenkrat zahteval dolžnost, da pove resnico radi nakupa Bambergovih tiskarne. V »Slovenskem Narodu« je namreč podal izjavo, ki postavlja na laž drugega Čirovega eksponenta, obenem komunista Stefanova. Emil in Josip sta prihajala na iskrnih konjčkih na turnir, da zabode ta hudobna »Jutrovec«. Stefanovič je ponujal svojo glavo, ki je pa »Jutro« ni hotelo sprejeti, temveč jo je prepustilo — dr. Azmanu, ki jo je z junakiškim sunkom »fental«. Podobna stvar se razvija s »senzacijo« Trboveljske premogokopne družbe. Zopet so prihajali »bankoslovani« na turnir in spremljali so jih kot sekundanti gospodje iz Kopitarjeve ulice. Po kratkem boju se je pokazal čudovit izid. Kakor včasih pri nemških menzurah, kjer je bil najhujše ranjen glavni sekundant, tako tudi tu. Doktorjem Brejen, Slokarju, Kersniku, Kuhlju, Azmanu in drugim ni bilo treba prav nič mečati se v celo stvar in vendar so prišli na spregled kot izvrstni »nacjonalizatorji«. Ostane pač resničen pregovor: »Kdor inasa maslo na glavi, naj ne hodi na solnce«, pa tudi obenem: »Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pada«. Na ta pregovor noč in dan misli gospod Čiro, ker vé, da je za njim izdana — tirailica...

Sedaj pa vemo, zakaj se dviga češka krona, ker nam je to povedala brihtna »Straža«: zato, ker se nahaja v Marijinskih Laznah naš kralj s kraljico in nekaj ministrov, ki morajo kupovati češke krovne za dinarje! Tega pa »Straža« ne pove, koliko so prinesli v Jugoslavijo čeških kron češki letoviščarji, ki jih je polna Dalmacija in

tisoč českih Sokolov, ki so prišli v Ljubljano na zlet, potem pa šli na izlete po Jugoslaviji? In končno, ali je šlo onih 600 jugoslov. Orlov v Brno — brez belica v žepu?

Prosveča

Operni pevec g. Julij Betetto se preseli s 1. septembrom z Dunaja v Ljubljano, kjer ostane stalno. Sprejel je angažma na slovenski operi. Prijatelji gledališča bodo imeli tekom prihodnje sezone izredno priliko, poslušati na domačem oderu enega izmed prvih slovenskih opernih pevcev.

Sport

Izbirna tekma tim A : tim B reprezentanc LNP. 4 : 1 (2 : 0).

Tekma, ki se je v nedeljo popoldne vršila na prostoru S. K. Primorja na Dunajski cesti, nam ni dala mnogo upanja, da bomo svoja zadnja dva poraza proti zagrebški reprezentanci uspešno popravili. Podsavezni kapetan je imel pač težko nalogo, da je sestavil ti dve moštvi. Največ težav so mu delali igralci sami. Dva med njima sta kratkoma odklonila, eden s prazno utemeljitvijo, da je bil prepozno obveščen. G. Nemeš (Atletiki Celje) je bil na vsak način še bolj pozno obveščen, vendar pa je kot pravi sportnik prevzel poverjeno mu nalogo. Tekma je zlasti v prvi polovici pokazala premoč A moštva, čeprav tudi to ni pokazalo bogveka.

Sploh pa je neugoden teren slabo vplival na igralce. Tu se je zopet videlo, kako neumesten je bil zadnji objavljeni sklep LNP, glede igrišča. Tekma dne 10. septembra se mora igrati na ilirijanskem igrišču in bi bila vsaka druga določitev popolnoma napačna. Za »populariziranje« primorskega igrišča bo še dovolil drugih prilik. Kakor smo slišali, je LNP, iz izpremenil svoj zadnji sklep in določil, da se vrši odločilna tekma na igrišču Ilirije. Časopisje o tem še ni oficijelno obveščeno, upamo pa, da odgovarja ta vest resnici.

Pri definitivni sestavi reprezentance se bodo pojavile težkoče zlasti glede obrambe. Zelo dobro se je držal Skrabar (Maribor) in bi se moralo eventualno računati z njim. Zalibog ne pride vsled poškodbe na roki v postev g. Beltram (Ilirija). Ostanejo le še Dürrschmidt in Schallecker, (oba od celjskih atletikov) ter Pretnar. Mnogo bi koristil Dürrschmidt kot leva zveza, vendar pa se bo vprašanje leve zveze lažje rešilo kot vprašanje branilcev. Kot leva zveza bi prišel v postev zlasti Vogrinec (Maribor). Glaser kot vratar je lepo branil, o Nemiču, ki ga še ne poznamo, ne moremo izreči sodbe, ker je imel premalo dela. Po tem, kar smo videli je napravil zelo ugoden vtis.

Sodil je g. Vodišek, v drugi polovici precej slabo. Lahko bi bil bolj vreden in ne bi stal skoraj vedno v sredini igrišča. V tem oziru bi se bil lahko kaj naučil od g. Lichtenberga.

Tekma se je podaljšala za 10 minut, v katerih sta padla dva gola, zadnji iz očitne of side pozicije.

Svoboda Moste : Svoboda Ljubljana 2 : 1 (1 : 0). Prvenstvena tekma v kateri je zmagala proti pričakovanju močnejša Svoboda nad ljubljansko. Sicer pa je zmago zaslužila, ker ni trčila časa za prerekanjem kakor nasprotnik. Drugi gol Svobode Ljubljana je bil avtogol. Sodnik g. Klemenčič kot začetnik dober.

Atletiksportklub Celje : S. K. Svoboda Celje 8 : 0 (4 : 0). Prijateljska tekma, igrana v nedeljo v Celju, je iztekla tako, kakor je bilo pričakovati. Svoboda je igrala zelo slabo, zlasti njena obramba je bila skrajno nesigurna, tako da atletiki niso imeli preveč težkega posla, akoravno se tudi oni niso posebno odlikovali. Atletiksportklub je nastopil s štirimi rezervami, Svoboda kompletna. Koti 5 : 0 za atletike. Sodnik g. Ochs dober.

S. K. Primorje. Redna seja poslovnega odbora se ne vrši danes dne 29. avgusta, ampak v petek dne 1. septembra v gostilni pri »Novem Svetu« ob 20. uri. Tajnik.

STENDHAL:

Vanina Vanini

(Dalje.)

Vanina je bila z njim zelo zgovorna. Savelli je bil najodličnejši človek in imel najlepše konje; toda dasi so ga smatrali za zelo bistroumnega, je sivol za tako lahkomisljenega, da ni bil pri vladi nikdar na sumu. In s tem je Vanina računala. Če ji je uspelo, zmešati mu glavo, ga je prav lahko uporabila za marsikaj. Njemu nečaku monsijnora Savellija a Catanzara, mestnega poveljnika in policijskega predsednika Rima, se ni upal približati noben vohun.

Potem ko je Vanina z galantnim Livijem več dni ravnala kar najbolje, mu je izjavila, da noče nikoli postati njegova žena, da ji je namreč prelahkomiselna.

»Če bi ne bili popoln otrok« mu je dejala »bi uradniki vašega strica ne skrivali ničesar pred vami. Morda veste, kakva usoda čaka karbonarje, ki so jih nedavno ujeli v Forliju?«

Cez dva dni je prišel Livio povedat Vanini, da so vsi v Forliju ujeti karbonari ušli. Vanina ga je presunljivo pogledala s svojimi velikimi črnimi očmi, se bridko smehljala, neizbrisno zaničljivo in ves večer ni z njim spregovorila niti besedice.

Dva dni kasneje se je Livio zopet javil in priznal, da je bila ona novica napačna.

»Zdaj pa,« je začel, »sem si preskrbel ključ v pisarno mojega strica. Akti, ki sem jih pregledal, so me poučili, da je komisija kardinalov in odličnih prelatoov na neki tajni seji razmotrivala, kaj je boljše, ali naj se obravnava proti karbonarjem vrši v Ravenni ali v Rimu. Devet zarotnikov in njihov vodja, neki Missirilli, ki je bil tako prismojen, da se je javil sam, tiče sedaj v trdnjavi San Leo...«

Pri besedah »je bil tako prismojen« je včepnila Vanina mladega kneza z vso močjo v roko.

»Sama hočem pogledati akte. Peljite me v pisarno vašega strica! Prav gotovo ste se zmotili pri čitanju.«

Livio se je smrtno prestrašil. Vanina je zahtevala, da naj izvrši naravnost nemogoče stvari. Toda njeno zagoteno vedenje je še podvojilo njegovo zaljubljenost. Čez nekaj dni je mogla Vanina, ki je bila preobčutljiva v dvorjanika, pol ure dolgo brskati po najtajnejših listinah policijskega predsednika. Ko je čitala dnevno poročilo o Pietru Missirilliju, je čutila diš sreče. Komaj so moglo njene tresočee roke držati listino. Čitajoč imela ljubimčevega je se skoraj onesvestila.

Ko sta zopet zapustila palačo policijskega predsednika, jo je smel Livio poljubiti.

»Prav dobro izvršujete izkušnje, ki vam jih nalagam,« je izjavila Vanina.

Ves vznemirjen, ker ga je Vanina tako pohvalila, bi mladi knez najraje zažgal ves Vatikan.

Zvečer se je vršil v francoskem poslatištvo ples. Vanina je mnogo plesala in skoraj vedno z Livijem, ki je bil pijan te prevelike sreče. Vanina mu ni dala, da bi se zavedel.

»Moj oče je včasih prav čudaški« mu je rekla nekega dne: »danes zjutraj je zapodil dva svoja uslužbenca, ki sta prišla objokana k meni. Prvi me je prosil, naj mu preskrbim službo pri vašem stricu, poveljniku mesta Rima, drugi, bivši Napoleonov topničar, bi pa bil rad nastavljen v Angelskem gradu.«

»Obla vzamem jaz v službo,« je vneto odvrnil mladi knez.

»Ali sem vas tega prosila?« ga je vprašala Vanina ošabno. »Dobesedno sem vam ponovila prošnjo obeh revežev. Naj dobita kar želita in nič drugače!«

To pa je bila prav težavna stvar. Monsinjur Catanzara je bil nenavaden poseben slučaj, ki je jemal v svojo službo le dobro znane osebe.

Sredi vseh teh tisočerih zunanjih za-

bav je občutila Vanina kluvanje vesti. Bila je brezmejno nesrečna. Ta počasni razvoj dogodkov jo je moril. Bančničenjena očeta jo je oskrbel z denarjem. Ali naj zbeži z očetovega doma, odide v Romagno in skuša oprostiti svojega ljubimca? Kakor je bila ta misel nespametna, bi jo bila izvedla, če se je ne bi usmilil slučaj.

Livio ji je naznanil:

»Missirillija in njegovih devet zarotnikov prepeljejo v Rim, ko jih bodo v Ravenni že obsodili. Toliko je dosegel moj stric nocoj pri papežu. Ti in jaz sva v vsem Rimu edina, ki veva za to tajnost. Ali ste zdaj zadovoljni? Menoj?«

»Mož ste, da!« je odgovorila Vanina, »podarite mi svojo sliko!«

Dan, predno bi imel dospeti Missirilli v Rim, se je Vanina odpeljala v Civita Castellana. V jetnišnici tega mesta so bivali vedno ujetniki, ki so jih odpeljali iz Romagne v Rim. V resnici je videla Vanina svojega Missirillija, ki so ga odvedli iz ječe. Sedel je ves v verigah na nekem vozičku. Zdel se ji je zelo bled, a vendar ne str. Neka stara žena mu je vrgla šopek vijolic, za kar se ji je Pietro z nasmehom zahvalil.

Ko je Vanina videla svojega ljubimca, se je čutila okrepljena in na novo optimno. Že dolgo časa je bila znana z

župnikom Carijem, ki je bival v Angelskem gradu, kamor so zaprli zdej Pietra. Župnik je bil dober človek in njen spovednik. V Rimu ni namreč brez važnosti, če je kdo spovednik kneginje, ki je njen stric mestni zapovednik.

S karbonarji iz Forlija so napravili kar na kratko. Nazadnjiaki so bili zelo jezni, da je vsa stvar prišla v Rim; zato česar so poskrbeli, da so komisijo, ki naj bi izrekla razsodbo, tvorili najčastihlepnejši prelati. Predsedoval je policijski predsednik. Zakon proti karbonarstvu je čisto jasen in določen. Upornikom iz Forlija ne preostajalo nikako upanje več. Kljub temu so branili svoje življenje na vse načine. Sodniki jih niso samo obsodili na smrt, temveč so zanje pripravili vrhu tega še marsikako grozno kazen, kakor: odrežajo naj jim roke itd.

Policijski predsednik, ki ni potreboval nobenega »štreberstva« več (tej službi sledi samo še kardinalski klobuk!), ni bil željan odsekanih nog. Ko je predložil obsodbo Njegovi Svetosti, je prosil, naj spremene vse kazni v zapor. Le z Missirillijem so napravili izjemo. V tem mlademu možu je videl policijski predsednik nevarnega prenapeteža. Poleg tega je radi uboja obeh karbonarjev zaslužil smrt.

(Dale prihodnjak)

Domače vesti

* Veličastno slovo zadnjih češko-slovaških gostov v Ljubljani in Mariboru. Z ogromnim posebnim vlakom, ki je štel 40 velikih vozov, so se v nedeljo ob 13. uri odpeljali češki Sokoli in Sokolice, ki so se po sokolskem zletu mudili skoro 14 dni na naši rivjeri, iz Ljubljane. Bili so vsi izredno veselo razpoloženi, polni še navdušenja iz sokolskih dni. Na kolodvoru se je poslovilo od dragih čeških bratov in sester precejšnje število Sokolov in obkinitov, ki je neprestano rokovalo s njimi. Naše narodne žene in dekleta pa so prinesle češkim sestram svežih cvetic. Pred odhodom je br. Dvořáček stopil pred zbrano množico in se v iskrenih besedah zahvalil za bratsko ljubav, ki jo je izkazal naš narod češkim Sokolom in Sokolicam. Med viharimi živili! Na zdari! in Na svidenje! - vzklili je vlak oddrinal proti severu. Okoli 18. ure je prispel v Maribor, ki je pokazal pri tej priliki, da so njegove simpatije odločno na sokolski strani. Občinstvo je bilo pravočasno obveščeno o povratku severnih bratov. Zato se je že pred prihodom vlaka zbrala na kolodvoru ogromna množica ljudstva s pevskim zborom »Drava« in godbo na čelu. Viharji pozdravi so zazorili češkim bratom v pozdrav. Čehi so takoj izstopili, sledilo je stiskanje rok, naše ženstvo pa je drage goste obsulo s cvetjem. Približno dve uri je bilo na kolodvoru pravo rajanje. Večina Čehov se je kmalu pomešala med občinstvo, končno pa se je vse zgrnilo okoli »Drave«, ki je neprestano prepevala naše narodne in umetne pesmi. Čehi so krepko pomagali in jugoslovanska in češkoslovaška himna sta v kratkem mogočno odmevali po kolodvoru. Sledili so navdušeni vzkliki kralju Aleksandru in predsedniku Masaryku, Jugoslaviji in Češkoslovaški. Iri ko je godba zasvirala »Kolo«, so čehi iz skupno z našim občinstvom zapeli, čež železniška tračnica. Pred odhodom vlaka se je imenom ČOS zahvalil br. Dvořáček za presenetljivi pozdrav ob jugoslovanski severni granici in končal svoj govor z vzklikom: »Zvestoba z zvestobo! Gromoviti bratski pozdravi so zazorili v odgovor. Imenom mariborske župe se je poslovil od Čehov in Čehin br. Novak, za češki klub pa br. Bureš. In ko se je okoli 20. ure vlak pričel pomikati proti avstrijski meji, se je stegnilo na ti-soče rok in kolodvor je zavaloval v belih robcih. Iz vlaka so še dolgo odmevali klici: »Na svidenje v Pragi! Živela Jugoslavija!«

* Smrt odličnega hrvatskega rodoljuba. V soboto je umrl na Sušaku v 55. letu svoje starosti veletržec Dušan Vilhar, poleg Frana Supila, Ružiča in Bonetia eden najglednejših narodnih delavcev v hrvatskem Primorju. Pokojnik je za časa balkanske vojne na lastne stroške vzdrževal vojaško bolnico na Cetinju.

* Mal spomin iz velike dobe. Bilo je leta 1915., greben je našim sovražnikom še bujno raste. V Ljubljani smo se le nekateri, ki smo se dobro poznali, med seboj menili o svojih mislih. Pred drugimi, ki smo jih tudi dobro poznali in ki so bili takrat v večini, smo morali svoje misli dobro prikriti. Takrat smo nekoč sedeli v družbi v Khunovi ulici, v stari hiši sedaj rajne gospe Žerjavove, mame g. dr. Žerjava. Bila je ona, obe njeni hčeri in jaz. Bil sem suh infanterist, njen sin pa je baš sedel v šentpetrski vojašnici in nismo vedeli, ali mu ostane glava ali ne. Ugibali smo zlati mnogo o položaju in se bodrili z dobrim izidom vojne. Starejša njegova sestra Ema — večeraj popoldne smo jo spremili k poslednjemu počitku — je takas izjavila: »Ne vem, če bo moj brat to še vse doživel, niti jaz, vi pa boste, gosp. doktor. Otrčeli se bomo te more, doživeli bomo, da se bo vse to porušilo, svobodni bomo in združeni s Srbi in Hrvati v veliko državo. Tako sem prepričana o tem, da mi je vse to, kar delajo sedaj z nami, vredno. Le da bi še tudi Groga to videl On, — on ima glavo polno načrtov!« Pozneje sva se včasih videla pri njem, do pred nedavnimi, in dasi razven takrat nisva govorila po 20 besed, sva se vendar spominjala trdne vere, ki je bila tako bogato poplačana. Večerja smo spremili k počitku eno redkih vernic iz dobe, ko se je stari svet rušil in novi pripravljali. Takrat ne ona, ne jaz ne menda nikdo drugi nismo mislili na to, da bo smel danes nje-nega brata vsak strankarski fanatik oblažiti, in vsaka kača brizgniti nanj nekaj kapljice iz prepolne gorle svoje grupe...

* Pogrebni zavod v Ljubljani. Na našo notico pod tem naslovom smo prejeli iz druge strani sledeče pojasnilo: Mestni pogrebni zavod je sedaj nastanjen po peterih poslopih, večinoma po tujih hišah. Da je zato njegovo razumljivo zelo težko in dosti dražje, je razumljivo. Z novim letom pa so zavodu odpovedani sedanji prostori za hleve in re-mizal Občina, ki mora plačevati visoko najemnino po tujih poslopih, je torej prisiljena graditi si praktično razdelje-no poslopje, v katerem bodo imeli prostora vsi različni oddelki in pisarne tega podjetja. Pogrebni zavod mora stati na prostoru, ki je za prihod in odhod vozov lahko uporaben. Poslopje mora ležati kakor možno v zatlači, da se ne

prepeljajo vozovi opefotano po in-estu; ležati mora torej na strani pokopa-lišča. Edini tak zadovoljivo prostor je občini na razpolago v Kotnikovi ulici, ki je dovolj skrita in dovolj široka. Že sedaj so bile tožbe, da bi šola na Le-dini prebliku elektrarne; da bi se gra-dilo novo šolsko poslopje tik elektrarne, je torej nemogoče. Pač pa bo novo, vsem modernim predpisom odgovarja-joče poslopje pogrebne zavoda, stoječe med sedanjo šolo in med elektrarno, od-stranilo ali vsaj izdatno omililo elek-trarnični hrup, ki je doslej motil šolski pouk. Prostori za konje bodo urejeni po predpisih najstrožje higijene, kakor to zahteva stavbni red; torej se ni bati, da bi imel mestni zavod hleve, polne gno-ja, smrada in muh. Kolarna pa bo lepa shramba lepih in dragih vozov, ki so osnaženi vsak večer.

* Opcijske prošnje. § 3, odstavek 2, opcijske uredbe z dne 25. novembra 1920 (Uradni list št. 147) določa, da te-če opcijski rok za tiste, ki imajo domo-vinsko pravico na ozemlju, zasedenem po Italiji, šele od trenutka ko se reši vprašanje naše državne meje proti Ita-liji in ko Italija izprazni dotične naše kraje. Ker Italija ni še izpraznila tret-je cone v Dalmaciji, definitivna meja med Jugoslavijo in Italijo tudi kar se ti-če Slovenije do sedaj ni urejena in tudi ministrstvo ni še izdalo v § 3 previdene objave. Opcijski rok za one osebe, ki imajo domovinsko pravico na ozemlju, ki pripada Italiji, ni še niti pričel teči in se razpis ministrstva z dne 26. februa-rija 1922 št. 145 na te osebe ne mo-re nanašati. Zato se sprejemajo do na-dalnega opcijske prijave onih oseb, ki imajo domovno pravico, na ozemlju, ki pripada Italiji. Za vse druge opcije je rok z dnem 26. januarja 1922 potekel.

* Konferenca gospodarskih krogov s pomočnikom finančnega ministra. To dni se je vršila na zagrebški borzi kon-ferenca zastopnikov gospodarskih kro-gov s pomočnikom finančnega mini-stra gosp. Dušanom Plavšičem. Na konferenci so bili med drugimi prisotni predsednik borze gosp. Antič, za Savez industrijalev pa gosp. Alexander. Za-stopniki gospodarskih krogov so izra-zili gosp. Plavšiču svoje želje. Konfe-ronca je bila soglasnega mnenja, da se z umetnimi sredstvi in intervencijami ne da doseči trajni uspeh, ampak da je neobhodno potrebno, da se stvorijo predpogoji za normalno gospodarsko življenje, kar je šele baza za zboljša-nje dinarja. Gospodarski krogi so g. Plavšiču obljubili, da bodo podpirali vsako njegovo akcijo.

* Mariborski trgovski gremij je imel ta teden izredni občni zbor, na katerem je bilo sklenjeno pravila v toli o spre-meniti, da se ustanovi še drugo mesto podpredsednika ter dveh odbornikov in dveh namestnikov, tako da bo imel gre-mij v naprej 12 odbornikov in 4 namest-nike. Nadomestna volitev se bo izvršila na novem izrednem občnem zboru, ko bodo potrjena spremenjena pravila. — Glede odpovednega roka za trgovske nastavitelje se je sklenilo zaradi do-sedanje nejasnosti sledeče stanje: Ako ni posebnega dogovora, velja v vsakem slučaju enomesečna poskusna doba brez odpovedi, potem pa šesttedenska odpo-ved 1. in 15. v mesecu decembra brez ozira na kvartal. To je za vse članke gremija ob-vezno. Vsled popolnega zastoja poštno paketnega prometa bo gremij opozoril inozemske trgovske zbornice, naj trgo-vci do nadaljnjega ne pošiljajo k nam poštinih paketov, poština uprava pa se naprosi, da ustavi nadaljnji dotok pak-etov iz inozemstva do izboljšanja razmer pri carinjenju.

* Sprejem v vojno akademijo. Kakor nam poročajo iz Beograda, je termin za vlaganje prošnje za sprejem v vojno akademijo podaljšan do dne 15. septem-bra. Na ta način bodo mogli prositi za sprejem v akademijo tudi oni učenci š-telega razreda gimnazije ali realke, ki imajo ponavljalni izpit iz posameznih predmetov.

* Zvišana mostnina na dravskem mo-stu pri Marenbergu. Građbena direkcija za Slovenijo je marenberški občini do-volila, da sme pobirati zvišano mostni-no na dravskem mostu. Vojstvo, voja-ška in državna vozila so pristojbine pro-sta. —

* Deželni most čez Savo v St. Jakobu bo zaradi pleskanja od 30. avgusta da-lje do preklica za promet zaprt.

* Oskrbljena v celjski javni bolnici znaša počenški s 1. sep. dnevno za III. razred 18 Din, za II. razred 70 Din in za I. razr. 100 Din. Za inozemce dvojna pristojbina. V I. in II. razredu je pla-čati poleg dnevne oskrbine še enkratno pristojbino za porabo operacijske dvorane in instrumentov v znesku 100 Din; za zdravila, obvezila, röntgenske preiskave in slike, električne kopeli, solnčenje pa faktične režijske troške, zvišane za 20 odst. za uporabo aparatov in drugih predmetov.

* V četrtem letu osvobodjenja. Prejeli smo: Še vedno trpe na križišču, kjer se odcepi ena cesta v Novo mesto, druga pa v Kočevje, nemški napis: »Landstrasse nach Gottschee«. Ko so jih izletniki na to opozorili, se je eden odrezal: »Ali vam je kaj na poti?« Mogoče se bo le našel kdo, ki bo po tolikem času uvidel, da je nemški napis navadna malomarnost.

* Prepovedan zemljevid. Ministrstvo notranjih del je prepovedalo uvoz in

razpečevanje nemškega stenskega zem-ljevida »Karte des Südslawischen Staates SHS«, katerega je izdala tvrdka Freytag & Berndt na Dunaju, ker so meje na tem zemljevidu netočno zarisane, kar je na škodo interesov države.

* Drobne vesti. Skozí okno je vlomil neznan tat v stanovanje Franca Erjavca v Ljubljani. Tat je odnesel 15.000 kron katere je imel Erjavca spravljena pod blazino. — V dolenskem vlaku je bilo Francu Pavliču iz Trebnjega ukradenih 3000 kron.

* Požar v Poreznu. Posestniku Obidu pred Poreznom je uničil požar te dni hišo in gospodarska poslopja. Kakor nam poročajo iz Zeleznikov, je začelo po polnoči goreti v kozolcu, odkoder se je ogenj razširil na ostala poslopja. Rešili so samo živino in golo življenje. Škoda je ogromna. Kdo je zažgal, še ni znano, domnevajo pa, da so po neprevidnosti zažgali tihotapci, ki so se mi-gomrede ustavili v kozolcu.

* Nesreča v Triglavskem pogorju. Nad 2000 metrov visoka Ponca v Triglav-skem pogorju je v Planici zahtevala te dni novo žrtev. Vojaki postavljajo tam-kaj obmejna znamenja med našo drža-vo in Italijo. Taka vojaška četa je šla dne 23. avgusta v Planico in od tam na Ponco. Dva vojaka, ki sta nekoliko za-ostala za drugimi, sta zašla na napačno pot. Nenadoma je eden zdrsnil po gra-mozu ter padel čez 150 metrov visoko steno v prepad, kjer je obležal mrtev. Tovarši se hitel v Rateče po pomoč. Večja družba je naslednje jutro našla mrtveca in ga prinesla v dolino. Pone-rečeneec je 22letni vojak Anton Mali, bivši tovarniški delavec na Javorniku. Pokopan je bil na Koroški Beli.

* Otrok zgorel pri požaru. Pred nekaj dnevi je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Breznika nad Ploddersnici pri Sv. Jakobu v Slov. Gorah z vsemi poljskimi pridelki in hlevi. Ogenj je za-netil štiriletni otrok, ki se je igral v listnjaku. Ko je začelo goreti, je dete najbrže uteklo pred plameni pod mlatil-nico, kjer so po požaru našli samo oko-stnjak.

* Zvit goljuf. Neki Jakob Bevc je pri ljubljanskih tvrdkah Lenasi & Gerkman, Sinkovec, in Svab & Bizjak izvalil raz-lično blago, na ta način, da se je izka-ževal z vizitko Karola Čecha, ravnatelja Jugoslovanske tiskarne, češ, da ga on pošilja po blago, oziroma da zanj jamči. Obstoji sum, da je na ta način izvalil blago še pri drugih ljubljanskih tvrdkah. Prizadeti se pozivljejo, naj se zglase pri deželnem sodišču v Ljubljani, soba 95.

Objave

* Abitarianti, kateri iščejo vslužbe, naj se zglase pri akademskem Napred-nem društvu »Jadrani«, Narodni dom, Arena, kjer dobe pojasnila.

* Maturantje leta 1892 v Ljubljani se snidejo dne 6. septembra ob 9. uri do-poldne na magistratu. Program: poset velesojma, izlet in skupna večerja. Pri-java sprejema z VIII. a in b razred ma-gistratni svetnik Fr. Govekar.

* Sestanek ljubljanskih maturantov iz leta 1897 (raz. prof. Voduška) se bo vršil dne 5. septembra v Ljubljani v salo-nu restavracije Mrak na Rinski cesti. Sestanek ob 7. uri zvečer. Prijave spre-jemata do 2. septembra mestni fizik dr. Rus in mestni katehet Ign. Zaplotnik, oba v Ljubljani.

* Zahvala. Slovenska eskomptna ban-ka v Selenburgovi ulici v Ljubljani je pe-darila tudi letno »Društvu upokojene-ca učiteljsva Slovenije« lepo vsoto 1000 K. Za plemenitost se iskreno zahvaljuje »Društveni odbor«.

* Stanovanja za obiskovalce ljubljans-kega velikega sejma. Prejeli smo: Mnogi posestniki stanovanj, ki so prija-vili stanovanja za vsesokolski zlet, mi-slije, da velja njih prijava tudi za ljub-ljanski veliki sejem. To je napačno mne-nje. Kdor je pripravljen dati na razpolo-žo stanovanje za obiskovalce ljubljanske-ga velikega sejma, se vabi, da izpolni zopet novo prijavo. Prijave se sprejema-je v pritličju nove palače ljubljanske kre-ditne banke nasproti hotelu Slon od 8. do 12. in od 13. do 18. ure.

* Pomožniški zbor Gremija trgovcev v Ljubljani vabi tem potom vse svoje člane trgovske nastavitelje na zborova-nje, ki se bodo vršilo v četrtek, dne 31. avgusta t. l. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. Na sporedu je: Nadaljnji ukrepi v zadevi naših zahtev-kov glede ureditve in povijanja plač tr-govskim nastaviteljem, ker je Gremij našo zahtevo odklonil. Ker je zadeva ze-lo važna in nujna, se pričakuje zanesli-va in polnoštevna udeležba.

* Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihod-nja javna odbora seja v sredo, dne 30. avgusta ob 20. uri v veliki dvorani Mest-nega doma. Društvena pisarna daje čla-nom dnevno od 18. do 20. ure informa-cije Sv. Petra cesta št. 12 pritlično, desno.

* Radi odmere hišne najmarine za do-bo 1923-24 je podatki do konca avgusta 1922 pri davčni administraciji v Ljubljani običajne napovedi najemninškega dona-sa s hišnimi popisi vred. Hišni lastniki v Ljubljani se opozarjajo na to, da se iz-ogonejo nelegalnim zakonitim posledicam. — Izgubljena ali morda ukradena je bi-la pred tednom dni v Ljubljani srebrna cigaretna doza z monogramom L. P. Po-šten najditelj se prosi, da odda dozo pro-ti dobri nagradi v upravnistvu »Jutras«. Zlatarji se svare pred nakupom

Gospodarstvo

LJUBLJANSKI VELIKI SEJEM.

II. Ljubljanski veliki sejem bo dostop-nen splošnemu obisku od sobote dne 2. septembra od 12. ure naprej. S sejmom je združena tudi historična razstava slo-venskih slik v Srednjetehtnični šoli. Vstop na obe prireditvi je dovoljen proti isti dnevni vstopnici, ki se dobi za ceno 40 K pri sejmskih blagajnah ali pa proti sejmski legitimaciji, ki upravičuje tudi enkratne polovične vstopne do Ljubljane in nazaj ter do poljubnega vstopa na sei-mišče in se dobi za ceno 160 K pri de-narnih zavodih v vseh večjih mestih ali pa neposredno pri uradu ljubljanskega velikega sejma.

Permanentne sejmske legitimacije pro-dajajo sledeči denarni zavodi: Na Bledu Zadruga gospodarska banka, v Breži-cah podružnica ljubljanske kreditne ban-ke, v Celju ljubljanska kreditna banka, v Ljubljani Občeslovensko obrtno društvo, I. hrvatska štedionica in toba-karna Kovač Aleksander, v Črnomlju Mestna hranilnica, v Hrastniku tovarna kemičnih izdelkov, v Jesenicah Podruž-nica špedicije »Balkan«, v Kočevju Mer-kantilna banka in lesna industrija Hein-richar, v Konjicah hranilnica za Konjiški okraj, v Krškem ob Savi Leopold Knez, trgovec z mešanim blagom, v Litiji Le-binger, Gerkman, v Mariboru ljubljans-ka kreditna banka, Jugoslovanska Uni-on banka, Trgovska banka in špedicija Balkan, v Maribregu glavna tobačna za-loga Ivan Prodan, v Novem mestu Slo-venska eskomptna banka in anončna pi-sarna Strola ter Mestna hranilnica, v Ormožu Okrajna posojilnica, v Ptuju ljubljanska kreditna banka, Mestna hra-nilnica in tvrdka Snoj & Urbančič, v Rogatcu Okrajna hranilnica, v Rogški Slatini Slovenska banka d. d., v Radov-ljici Mestna hranilnica, v Ribnici Tajni-štvo posojilnice, na Rakeku Balkan in Slovenska eskomptna banka, v Slovenj-gradcu Okrajna hranilnica, v Slovenski Bistrici Okrajna hranilnica, v sv. Lenartu Okrajna hranilnica, v Škofji Loki Lesna industrija F. Heinrichar, v Višnji gori Mihael Omahen in v Zagorju ob Savi tvrdka Rudolf Ahčin.

— Prodaja konj v Ljubljani. V sredo dne 30. avgusta bo komisija za prodajo živine, dobljene na račun vojne odškod-nine, prodala ob 10. uri dopoldne na javni dražbi v Ljubljani, v Trnovem v Nuškovi vojašnici 49 konj došlih iz Nemčije. Pogoji se razglase ob pričetku dražbe.

Pojasnilo
na pamflete »Slovenca« in »Jugoslavija« o nacio-nalizaciji Trboveljske družbe.

Ni navada o gospodarskih zadevah polemizirati v dnevnem časopisu. Zna-no je, kdo je v zadnjih mesecih uvedel take polemike na podlagi podatkov iz bančnih knjig, katere se sicer smatrajo kot absolutno zaupne. Ker pa »Jugosla-vija« in »Slovenec« še nadalje izključa, češ, da se njihove trditve potrjujejo, če ni podrobne odgovora, sem pristiljen v zadevi nacionalizacije Trboveljske pre-mogokopne družbe pojasniti sledeče:

Leta 1920. je »Trboveljska premogo-kopna družba« sklenila zvišanje delnič-ke glavnice za 120.000 komadov delnic. Tedaj je takratni predsednik deželne vlade g. dr. Brejce zahteval za jugoslo-venske interese 30.000 komadov, na kar je družba po njegovi zašlugi pristala. Pri razdelitvi je bilo, razen »Ljub-ljanske kreditne banke«, ki je dobila manje število, dodeljenih največ delnic Hr-vatski eskomptni banki v Zagrebu in »Za-družni gospodarski banki« v Ljubljani. Samo ta dva zavoda sta dobila prilično polovico delnic, ki so bile rezervirane Jugoslovenom. Razen tega je delnice dobil konzorcij, koljega člani so bili tu-di gg. dr. Josip Alžman, odvetnik v Lju-bljani, dr. Janjo Keranik, ravnatelj »Kmetске posojilnice« v Ljubljani in dr. Karel Kuhelj, odvetnik v Ljubljani.

Kaker vidimo iz podatkov »Jugosla-vije«, ki jih pač črpa iz zaupnih knjig »Jadranske banke«, se nahaja v posesti Jugoslovenov samo 2350 delnic, iz čer-sar sledi, da je gori navedena gospoda prodala svoje delnice, kakor pravi »Ju-goslavija«, »dunajskim šifutom«. Iz tega se tudi vidi, kje je iskati »zarado«, o kateri piše »Jugoslavija« na podlagi služ-benih podatkov »Jadranske banke«.

Nacionalizacija »Trboveljske družbe« 1922. se je pa in to ne malo zaradi sku-šenj iz leta 1920. izvršila v glavnem ta-ko-le:

Delniška glavnica se je dvignila od 48 na 100 milijonov jug. kron z izdajo 200.000 komadov novih delnic po 200 K nominalno. Od teh 200.000 delnic so pre-vzeli stari akcionarji 80.000, ostalih 120.000 delnic pa sta prevzeli »Slavenska banka« in »Banque de pays d'Europe centrale« v Parizu in sicer pod vodstvom »Slavenske banke«. Pri tem pa je »Ban-que de pays d'Europe centrale« odsto-pila glasovalno in odločevalno pravico pri »Trboveljski premogokopni družbi« »Slavenski banki« ne samo glede svo-ge deleža na omenjenih 120.000 delnicah marveč tudi glede 135.000 delnic drugih francoskih delničarjev, 20.000 švicarskih delničarjev in še sicer 100.000 delnic drugih delničarjev, ki imajo svoje delni-ce pri njej v čepju. »Slavenska banka« ima tedaj pod svojo kontrolo od 500.000 delnic ogromno večino od 435.000. Kdor pozna razmere mi mora priznati, da se več ni dalo doseči, pa tudi ne provesti na našem denarnem trgu. Kako težko je bilo spraviti v sklad različne intere-se vseh mogočih inozemskih činiteljev, se lahko sklicujem kot svedoka na biv-šega predsednika deželne vlade g. Josi-pa Pogačnika, ki je bil navzoč pri vseh pogajanjih. Da se prepreči odtnitev del-nic, je sporazumno določena zapora del-nic do 30. junija 1927, kolikor časa tra-ja dogovor.

Poudarjam še enkrat, da je naciona-lizacija »Trboveljske družbe« izvedla »Slavenska banka« in da je samo ona odgovorna za ta posel. Zaradi popolne jasnosti dodajam še, da niti »nekemu sindikatu«, niti sindikatu »Slavenske banke« ni bila dodeljena nobena delnica »Trboveljske družbe«. Konstatiram tu-di, da gospodje, katerih imena se vlačijo po časopisju, brez izjeme niso imeli niti nimajo z dodelitvijo delnic niti naj-manjšega opravka.

Res je kurz delnic »Trboveljske druž-be« danes nad 1300 kron, dočim jih je »Slavenska banka« kupila po kurzni ce-ni 350 kron. Ta visoki kurz je dokaz za-upanja javnosti v vodstvo »Trboveljske premogokopne družbe«. Vendar delav-stva z nobenega stališča ne zadene za-radi njega nobeno breme. Dividenda se računa od nominalne. »Zarado«, ki sta jih izračunala »Jugoslavija« in »Slove-nec« ni in je ne more biti, tem manj, ker delnice niso na prodaj.

Ljubljana, 28. avgusta 1922.

Avust Praprotnik,

ravnatelj »Slavenske banke«.

Poslano.*

Da preprečim razno govoričenje po raznih zlobnih jezikih o mojem zakon-skem stanu zaradi nujnega zdravljenja v zdravilišču, citirala bom na sodišče brezobzirno vsakega, ki bi in bo kaj sla-bega govoril napram meni, oziroma mo-jemu soprogu.

Anica Kavčič,

soproga mag. pis. nadoficiala.

* Za vsebino tega poslanega je ured-ništvo odgovorno le toliko, kolikor pred-pisuje zakon.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Gospodinje

ali zahtevate pri trgovcu, kjer se strežete, testenine 42/v

„Pekate“?

So najodličnejši in najbolji izdelek te vrste, in zato jih zahtevajte povsod.

Zastopnike iščemo

za Ljubljano in okolice za našo zmoeuc dunajsko tovarno in veletrgovino električnih in elektrotehničnih predmetov. Samo pridni gospodje, kateri so zmoezni nemškega jezika v govoru in pisavi - kristjani - naj se bla-govoljno ponuditi s sliko pod »Tehnelektro« na upravo »Jutra«.

2550

Dobi se v vseh boljših trgovinah za kože ter na veliko pri **BERSON-KAUCUK, d. d. Zagreb, Wilsonov trg 7.**

Mali oglasi

Staneje do 20 besedi Dln. 3-4, vsaki nedeljni 5 besedi 1 Dln. — Trgovski oglasi, doplačanje, ne premišljeno do 20 besedi 5 Dln., vsaki nedeljni 6 besedi 2 Dln. — Plaša se naprej. (Lahko tudi v znakah.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znakom za odgovor.

Službe

Sprejemem tako

dobrega čevljarstva pomočnika. Naskov v upravnstvu „Jutra“. 2866

Stanovanje

Podporočnik

(Dalmatince) išče kompletno meblirano sobo. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „S“. 2867

V najem iščem

srednje veliko gostilno z inventarjem vred. Ležečo po možnosti v juž. Stajaru. Cenjene ponudbe na upravnstvo „Jutra“, Celje. 2845

Nepremičnosti

Proda se

krasno, arondirano posestvo, hiša, hlevi, v dobrem stanju. Isto je v lepi legi, sestoji iz čez 15 oralov lepega gozda.

12 oralov njiv, travnikov, velikega sadonosnika in prikladnega prostora za vinograd. Tik hiše je vodnjak z izvanredno dobro pitno vodo, ki je tudi v najhujši suši ne primanjka. Izrabi se tudi lahko vodna moč. Istotam se proda 500 m² lepih borovih in smrekovih hlodov. Natančneje se izve pri Ivanu Pavliču, Oplotnica. 2847

Posli

Gostilna

se da v najem takoj z vso gostilniško pripravo. Natančneje se izve v gostilni Kele, Unec pri Rakeku. 2831

Razno

Dobrega instruktorja, visokošolca ali osmošolca iščem za dobo enega meseca za latinščino in francoščino. Javiti se je takoj pod „Ponavljalni izpit“ na upravo „Jutra“. 2857

Išče se učiteljica

v pokroju za poučevanje v italijanskem jeziku. Plača po dogovoru. Hrana in stanovanje prosto. Zglasiti se je pisмено pri Francu Arhu, industr., Vila Barja, Bled II. 2844

Uradniška rodbina

sprejme dva do tri dijake v popolno oskrbo. Naslov pové uprava „Jutra“. 2858

Ponudba!

Uradnika soproga na deželi sprejme v nemudno izdelavo po zmernih cenah sakovstna ročna dela, razen kvačkanja. Izdelava bode točna in prvovrstna. Naslov pové uprava „Jutra“. 2829

Dopisovanje

Mlad gospod

želi korespondence z inteligentno, živahno gospodično. Le anonimne ponudbe pod „18-24“ na upravo „Jutra“.

Lesni trgovci

Posestvo na Kranjskem, v bližini Novega mesta, v obsegu pribl. 27 ha, polovica gozd, vseokoli sočno rastoče lesovje, druga polovica njive, vinogradi, sadni vrtni in senežeti, se proda skupaj ali pa posamezno. Vprašanja je nasloviti na gospoda Viljema Gebauerja, nadučitelja, Smihel, pošta Novo mesto, Dolensko. 2851

And. Oset

trgovina sena, slame, drv, ovsa, koruze, sadja in drugih deželnih pridelkov. 2775

Brzjavni naslov: Andrej Oset, Maribor. Telf. 38.

Velika izbira oblek in raznega perila

Vam nudi konfekcija **FELIKS TRATNIK.**

Pridite in ogledajte si izbiro na II. Ljubljanskem velesejmu v Ljubljani od 2. do 11. septembra, paviljon številka 521. 2863

Predaja konj.

V sredo 30. t. m. bo komisija za prodajo živine, dobljene na račun vojne odškodnine, prodala ob 10. uri dopoldne na javni dražbi v Ljubljani, v Trnovem, v Nuškovi vojašnici 49 konj, došli iz Nemčije. Pogoji se razglase ob pričetku dražbe. 2860

Ljubljana, dne 28. avgusta 1922.

Komisija za prodajo stoke dobljene od neprijateljskih držav pri okr. glavarstvu v Ljubljani.

Pozor!

Najmodernejše obleke po najnovšem kroju izdelujemo od K 1000—naprej. Na željo cenjenih naročnikov prihajam k meri tudi na dom.

Jakob Smerajc

krojač 2839
Ljubljana, Opekarska cesta 31.

Vsako množino 2842

bukovih drv

klanih, 1 m dolgih, kupi tvrdka **PATERNOST & REMIC**

Ljubljana, Slomškova ulica 11, na katero je poslani ponudbe.

Brzjavni: „Parem“. Telefon 589.

Ing. dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženir in mestni stavbenik
Ljubljana, Gradišče 13.

Stavbno podjetje in tehniška pisarna za betonske, železobetonke in vodne zgradbe, arhitekturno ter vsakovrstno visoke zgradbe. 1555

Izvršitelj. Projektiranje.

Razno perilo

za dame, gospode in deca priporoča tvrdka **A. & E. Skabernè,**
Ljubljana, Mestni trg št. 10. 115

Kosmetični preparati! Kemično-tehnični izdelki!

I. C. KOTAR, Ljubljana

Wolfova ulica 3

Telefon 402. 2849

II. Ljubljanski veliki sejem, paviljon K številka 455.

Dobiček donasajoče podjetje!

Sigurna eksistenca!

Za nad 50 let staro, renomirano in daleč znano trgovino rezanega gradiva, z letnim prometom do 50 vag. v svrhu razširitve podjetja, s primernim kapitalom, išče se

sposoben družbenik.

Prednost imajo tej stroki veščji, v prvi vrsti Slovenci. Po dogovoru more sodelovati tudi tvorniško podjetje, ki se bavi z rezanjem lesa.

Natančneje pojasnila da

VILKO BAUMEISTER, Brod ob Savi
poštni predal 21.

2833

Najzanimivejši

ljubljanskega velesejma bode brez dvoma

oddelek št. F 123—124

trgovskega paviljona in razstavišča. Vse najpraktičnejše, najspše in najboljše, kar je svetovna tehnika v stroki

šivalnih strojev do sedaj iznašla in preizkusila,

razstavi svetovna tvrdka

Singer-šivalni stroji

Bourne & Co.

v svojih paviljonih. Na ogled najmodernejše šivalne stroje bo gonila električna sila, kar prihrani čas in denar

To ni življensko vprašanje samo tvornic, marveč velja dandanes prihranitev časa in denarja posebno za rodbino.

Obisk

teh paviljonov Vam bo donesl več koristi in zabave kot vse senzacionalne kino-predstave! 2782

Jermenarji, sedlarji, tapetniki, kolarji, košarji in torbarji

ne pozabite pogledati

II. Ljubljanski velesejem, paviljon „H“ številka 324

od tvrdke 2846

„LORUM“, d. d.

za trgovino jermenarskih, sedlarskih, tapetarskih, kolarskih, pleteničarskih in torbarskih okovov, priborov in orodja.

Duga ulica 12

ZAGREB

Telefon št. 14-96

Proda se:

Celokupna fotografska oprema, ki sestoji iz:

1. prvovrstnega salonskega fotografskega aparata, sistem Goldmann, (ki se more s pomočjo zavoja od poda do stropa kretati) 40 cm Zeiss Tessar 1:4.5 F: 400 cm (1:4.5, F: 400 mm) z objektivom, opremljen z Grunderovim momentnim zapiranjem, in 8 kaset 18×24 cm.

2. Velikega stroja za sekanje kartona, malega stroja za sekanje papirja in dopisnic.

3. Okvirov za kopiranje, velikih 18×24 in 13×18.

4. Tacen za kopel, mize za delo in pulta za retuširanje.

5. Skled iz emajla in porcelana, od najmanjših do največjih.

6. Menzure in porcelanastih avancičev za mešanje.

7. Modernih, gladkih, temnih in jasnih ozadij, reflektorjev itd.

8. Manjše opreme in steklenic za kemikalije itd.

Cena po današnjem kursu 500.000 madž. kron.

Zainteresiranim daje pojasnila

„KURIR“

2848

zavod za razprodajo časnikov in za oglaševanje
Subotica, Wilsonova ul. 31.

Lesni trgovci!

Želim stopiti v stik z lesnim trgovcem v svrhu dobave lesa. Prostor v bližini kolodvora na razpolago.

Ponudbe pod „Trgovci“ na Anončni zavod DRAGO BESELJAK, Ljubljana, Sodna ulica 5. 2790

SVILA

modni nakit, vse potrebščine za šivilje in krojače **najceneje**

pri **A. Šinkovic nasl.**

K. SOSS 43/III

Ljubljana, Mestni trg 19.

Crkvenica Hotel Terapija Casino (Cercle Privé).

Sa svim atrakcijama francuske Riviere **otvoreno dnevno.**

Upute daje Uprava Cercle des Etrangers, Crkvenica.

Dunajski mednarodni semenj

od 10. do 18. septembra 1922.

Najugodnejša nakupna priložnost za vse stroke.

4000 razstavljalcev iz tu- in inozemstva

Oddelek za sirovine in polizdelke,

Razgled v stavbarstvu. 34/III

Vsa pojasnila izdaje

Wiener Messe A.-G., Wien VII., Messepalast,
in častno zastopstvo v Ljubljani: Avstrijsko
zastopstvo, Turjaski trg 4.

ANT. RUD. LEGAT

Prva specialna trgovina s pisalnimi stroji in pisarniškimi potrebščinami
Maribor, Slovenska ulica 7 Telefon 100.

Samoprodaja pisalnega stroja „CONTINENTAL“, pomnoževalnega aparata „RAPAX“, „VELOMA“-luknjača (Lochapparat) in rednika pisem, sistem „INDUS“. 2806

Lastna delavnica za popravila pisalnih strojev vseh sistemov
Ljubljanski velesejem, paviljon H, koja 291.